

POVĚSTI MORAVSKÝCH HRADŮ A ZÁMKŮ

NADA
MOYZESOVÁ

MÝTY • LEGENDY • BÁJE

Pověsti moravských hradů a zámků

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.xyz.cz
www.albatrosmedia.cz

Nada Moyzesová
Pověsti moravských hradů a zámků – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

Nada Moyzesová

POVĚSTI

MORAVSKÝCH HRADŮ A ZÁMKŮ

*NAKLADATELSTVÍ XYZ děkuje za laskavé poskytnutí obrazových podkladů
panu Ivanu Tejklovi.*

© Naďa Moyzesová, 2018

Cover Photos © Martin Mecnarowski, kropic1, stmilan, Josef Kubát / Shutterstock.com

© NAKLADATELSTVÍ XYZ, 2018

ISBN tištěné verze 978-80-7597-238-5

ISBN e-knihy 978-80-7597-310-8

NAĎA MOYZESOVÁ /
POVĚSTI MORAVSKÝCH HRADŮ A ZÁMKŮ

Obsah

AUERŠPERK – HRAD ~ 13

HEJKAL ~ 13

BARTOŠOVICE – ZÁMEK ~ 15

PYSKATÝ CÍSAŘ ~ 16

BÍLOVEC – ZÁMEK ~ 17

SMUTNÁ POŠTOVNÍ TRUBKA ~ 17 || ZAČAROVANÉ POHOŠTĚNÍ ~ 19

BLANSKO – ZÁMEK ~ 21

ŠVESTKY PROTI CHLEBU ~ 21

BLUDOV – ZÁMEK ~ 24

ZÁZRAČNÁ VODA ~ 24

BOSKOVICE – HRAD ~ 26

PTÁČNÍK VELEN ~ 26

BOUZOV – HRAD ~ 29

ZALOŽENÍ BOUZOVA ~ 29

BRNÍČKO – HRAD ~ 31

NEMILOSRDNÝ TUNKL ~ 31

BRUMOV – HRAD ~ 33

KAVKA Z ŘÍČAN ~ 33 || VALAŠSKÉ KLOBOUKY ~ 35

BRUNTÁL – ZÁMEK ~ 36

ŽLUTÉ SVĚTLO ~ 36 || KROK O DUŠI ~ 37

BUČOVICE – ZÁMEK ~ 39

STAVBA ZÁMKU ~ 39 || ŠEMBERŮV PODVOD ~ 40

BUCHLOV – HRAD ~ 42

ARKLEBOVO DĚLENÍ ~ 42 || LÍPA NEVINY ~ 44

BYSTRICE POD HOSTÝNEM – ZÁMEK ~ 45

OHNIVÁ PANNA ~ 45

BZENEC – ZÁMEK ~ 47

KATOVA POPRAVA ~ 47

CIMBURK – HRAD ~ 49

KRUTÝ BERNART ~ 49

CORNŠTEJN – HRAD ~ 51

UTOPENÝ OPAT ~ 51 || ČERNÝ PES ~ 52

CVILÍN – HRAD ~ 54

LOUPEŽNÍK HUNZACHES ~ 54

ČECHY POD KOSÍŘEM – ZÁMEK ~ 57

VYPEČENÝ SLUHA ~ 57

DAČICE – ZÁMEK ~ 60

VYKUTÁLENÁ ODMĚNA ~ 60

DĚVIČKY – HRAD ~ 62

PROKLETÉ V KÁMEN ~ 62 || KOVÁŘKA ČARODĚJNICÍ ~ 64

DOBROMILICE – ZÁMEK ~ 66

MODROVOUS ~ 67

DŘEVOHOSTICE – ZÁMEK ~ 69
 KOMTESKA MUZIKA ~ 70 || LES SEBEVRAHŮ ~ 71
EDELŠTEJN – HRAD ~ 72
 OBŘI NA EDELŠTEJNU ~ 72 || LOUPEŽNÍCI NA DELŠTEJNU ~ 73 ||
 ČAROVNÁ HŮLKA ~ 73
FRÝDEK-MÍSTEK – ZÁMEK ~ 75
 SHAZOVÁNÍ KOZLA ~ 75
FRYŠTÁT – ZÁMEK ~ 77
 ZPÍVAJÍCÍ ZVON ~ 77 || VODNÍK Z OLŠE ~ 78
FULNEK – ZÁMEK ~ 80
 MARTINSKÉ POSVÍCENÍ ~ 81
HELFŠTÝN – HRAD ~ 82
 ZALOŽENÍ HELFŠTÝNU ~ 82 || PLANÁ HRUŠEŇ ~ 84
HLUBOKÝ – HRAD ~ 86
 CHAMTIVÝ RYTÍŘ ~ 86
HODONÍN – ZÁMEK ~ 88
 HODONSKÝ ČERT ~ 88 || HVĚZDA Z DÚBRAVY ~ 89
HOLEŠOV – ZÁMEK ~ 91
 HOLEŠOVSKÝ DRÁSAL ~ 91
HOLŠTEJN – HRAD ~ 93
 HARTMAN Z HOLŠTEJNA ~ 93
HOŠTEJN – HRAD ~ 96
 KVĚT KAPRADÍ ~ 96
HRADEC NAD MORAVICÍ – ZÁMEK ~ 98
 SLUJ HANUŠA ~ 98
HRÁDEK – HRAD ~ 100
 POKLADY ~ 100
HUKVALDY – HRAD ~ 102
 ODVÁŽNÝ PRECLÍKÁŘ ~ 102 || NEODBYTNÝ DUCH ~ 103
CHROPYNĚ – ZÁMEK ~ 105
 KRÁL JEČMÍNEK ~ 105
CHUDOBÍN – ZÁMEK ~ 107
 FAJERMON ~ 107 || ŘETĚZ V HROBĚ ~ 108
JÁNSKÝ VRCH – ZÁMEK ~ 109
 PASÁČEK TYMLING ~ 110
JAROMĚŘICE NAD ROKYTNOU – ZÁMEK ~ 112
 VYSCHLÁ STUDNA ~ 112
JAROSLAVICE – ZÁMEK ~ 114
 LASKAVÉ VÍLY ~ 114
JEMNICE – ZÁMEK ~ 116
 PŘÍZRAK CHAMTIVÉHO PURKRABÍHO ~ 116 || BARCHAN ~ 117
JESENÍK – TVRZ ~ 119
 ZLATÝ CHLUM ~ 119
KALTENŠTEJN – HRAD ~ 122
 ZLÁ HRABĚNKA ~ 122
KLIMKOVICE – ZÁMEK ~ 124
 ČERNÝ KOHOUT ~ 124

KOBERŠTEJN – HRAD ~ 126
KUŽELKY ~ 127
KOBYLÁ – ZÁMEK ~ 129
KAMENNÁ TVÁŘ ~ 129
KONICE – ZÁMEK ~ 132
PROROCTVÍ ~ 132 || SPÁLENÁ MANDA ~ 133
KUNÍN – ZÁMEK ~ 135
VESTA TLUSTÉHO JANKA ~ 136
LEDNICE – ZÁMEK ~ 137
DRAHOKAM LICHTENŠTEJNŮ ~ 137 || PANENSKÝ MLÝN ~ 138
LUKOV – HRAD ~ 140
PLÁČ V HRADNÍ VĚŽI ~ 141 || POSLEDNÍ HRA ~ 142
MEDLICE – HRAD ~ 144
STŘEDOVĚKÝ TELEFON ~ 144
MIKULOV – ZÁMEK ~ 146
BEZHlavý ~ 147 || VZNIK MIKULOVA ~ 148
MILOTICE – ZÁMEK ~ 149
ČERNÁ HRABĚNKA ~ 149 || VĚRNÍ ČÁPI ~ 150
MIROSLAV – ZÁMEK ~ 152
VZNIK MIROSLAVI ~ 153
MÍROV – HRAD ~ 155
VŠEMOCNÝ PLAMEN ~ 155 || KŘÍŽ ~ 156
MORAVSKÝ KRUMLOV – ZÁMEK ~ 158
KATOVA PŘEDTUCHA ~ 158
NÁMĚŠŤ NA HANÉ – ZÁMEK ~ 160
TKALCI ODJINUD ~ 160
NOVÉ MĚSTO NA MORAVĚ – ZÁMEK ~ 162
MASO OHNIVÉHO PSA ~ 162
NOVÉ ZÁMKY – ZÁMEK ~ 164
CHRÁM PŘÁTELSTVÍ ~ 164 || ČERTŮV MOST ~ 165
NOVÝ HRAD – HRAD ~ 167
BÍLÁ PANÍ ~ 167
NOVÝ JIČÍN – ZÁMEK ~ 169
ZALOŽENÍ NOVÉHO JIČÍNA ~ 170
OBŘANY – HRAD ~ 172
NEVIDITELNÝ ~ 172 || LAKOMEC ~ 173
OSTRAVA – HRAD ~ 175
STŘÍBRNÁ PODKOVA ~ 175 || KETLIČKOVU UHLÍ ~ 177
PERNŠTEJN – HRAD ~ 178
PERNŠTEJNSKÝ TIS ~ 178 || BÍLÁ PANÍ Z PERNŠTEJNA ~ 179
PLUMLOV – ZÁMEK ~ 181
NEKONEČNÁ VÝŠIVKA ~ 181
POHANSKO – ZÁMEK ~ 184
VYRYTÉ KOSTI ~ 184
POTŠTÁT – ZÁMEK ~ 186
POTŠTÁTSKÝ VLKODLAK ~ 187

PŘÍLEPY – ZÁMEK ~ 189
 ZAKLETÉ SESTRY ~ 189
PUCHART – HRAD ~ 191
 PUCHARTSKÝ LOUPEŽNÍK ~ 191
PULČÍN – HRAD ~ 193
 ZBOJNICKÝ KOSTEL ~ 193 || CESTA ~ 195
RAČICE – ZÁMEK ~ 196
 PLÁTENÍK ZÁMECKÝM PÁNEM ~ 197 || BUŘIČOVY ŽNĚ ~ 198
ROŠTEJN – HRAD ~ 199
 SUD PLNÝ ZLAŤÁKŮ ~ 200 || STUDÁNKA PÁNĚ ~ 200
RYCHLEBY – HRAD ~ 202
 KRUTOST ZELENÉHO RYTÍŘE ~ 203
SKÁLY – HRAD ~ 205
 ĎÁBLOVA POMOC ~ 206
SLEZSKÉ RUDOLTICE – ZÁMEK ~ 208
 ŠPRÝMY HRABĚTE HODICE ~ 209
SOVINEC – HRAD ~ 211
 GROŠE ČARODĚJNICE GRULY ~ 211 || PŘÍZRAKY OD VÍLÍHO DOMU ~ 213
STARÁ VES NAD ONDŘEJNICÍ – ZÁMEK ~ 215
 SVÍTÍCÍ KOULE ZE ZLATA ~ 215
STARÝ JIČÍN – HRAD ~ 217
 ĎÁBLOVY OTISKY ~ 217 || DRAČÍ PROKLETÍ ~ 218 || BÍLÁ PANÍ ~ 219
STARÝ SVĚTLOV – HRAD ~ 221
 JASMÍNA ~ 221
STRÁŽNICE – ZÁMEK ~ 225
 POKLAD BEZHHLAVÉHO RYTÍŘE ~ 225
STRÍLKY – HRAD ~ 228
 NEVĚRA A TREST ~ 228
ŠPILBERK – HRAD ~ 231
 KRÁLOVNINA VĚŠTBA Z ŠÁTKŮ ~ 231 || KASEMATY ~ 232
ŠTERNBERK – HRAD ~ 234
 MODRÝ KVÍTEK ~ 234
ŠTRAMBERK – HRAD ~ 236
 VZNIK VRCHU KOTOUČE ~ 236 || STĚHOVÁNÍ ČERNOKNĚŽNÍKŮ ~ 237
TELČ – ZÁMEK ~ 239
 VLČÍ JÁMA ~ 239 || BĚH O DUŠI ~ 241
TEMPLŠTEJN – HRAD ~ 242
 SEN O TEMPLU ~ 242
TEPENEC – HRAD ~ 244
 PEKELNÝ SKOK ~ 244
TOVAČOV – ZÁMEK ~ 246
 ZALOŽENÍ TOVAČOVA ~ 246
TŘEBÍČ – ZÁMEK ~ 248
 KOVÁŘ ~ 248
ÚSOV – ZÁMEK ~ 250
 OBĚŠENÝ SPRÁVCE ~ 250

VELKÉ LOSINY – ZÁMEK ~ 253

SPRÁVCE KUBÍN ~ 253 || MELUZININ PLÁČ ~ 254

VELKÉ MEZIŘÍČÍ – ZÁMEK ~ 256

ČERTOVSKÁ STUDNA ~ 257

VEVEŘÍ – HRAD ~ 259

VZNIK HRADU VEVEŘÍ ~ 260 || ZAŽIVA ZAZDĚNA ~ 260

VÍCEMĚŘICE – ZÁMEK ~ 262

UPLAKANÁ ČERNÁ PANÍ ~ 262

VIKŠTEJN – HRAD ~ 264

ZPĚV VODNÍ VÍLY ~ 264 || NEČESTNÝ BOJ ~ 266

VIZOVICE – ZÁMEK ~ 267

RŮŽE MARIINA ~ 267 || VIZOVICKÝ POKLAD ~ 268

VRANOV NAD DYJÍ – ZÁMEK ~ 270

PANSKÉ VÍNO ~ 270

ZBOROVICE – ZÁMEK ~ 272

SPOR O HÁJ ~ 273

ZNOJMO – HRAD A ZÁMEK ~ 276

STÍNY STRŽE ~ 276

ZUBŠTEJN – HRAD ~ 278

ZHOUBA ZUBŠTEJNA ~ 278 || PŮJČKA ~ 280

ŽDÁR NAD SÁZAVOU – ZÁMEK ~ 281

DUCH VRCHNÍHO ULRICHA ~ 281

SEZNAM PRAMENŮ ~ 283

Aueršperk – hrad

Mezi Bystřicí nad Pernštejnem a vírskou přehradou se na kopci, zčásti obtékaném říčkou Bystřičkou, nachází rozvaliny hradu Aueršperka. O počátcích hradu, zvaného také Auersperg, Ušperk či Ungersberg, není mnoho známo. Předpokládá se, že hrad vznikl asi ke konci 13. století a za zakladatele se považuje rod Pernštejnů. Jediným písemně doloženým majitelem Aueršperka byl kolem roku 1325 Jimram z Pernštejna. Hrad svému účelu dlouho nesloužil, protože již na počátku 15. století zpustl.

HEJKAL

Není tomu tak dávno, co se lesy Vysočiny hejkaly přímo hemžily. Hejkal, v podstatě neškodné zjevení, člověku nikdy vážně neublížil. Jen ho trochu poškádil. Hůř bylo, když nešťastník nezůstal zticha. Tehdy mu hejkal vyskočil na záda a nechal se odnést až na dohled k prvnímu vesnickému stavení. Cestou chudáka tahal za vlasy a jinak ho všemožně trápil.

Také les kolem Aueršperka obýval jeden hejkal. Drobný chlupatý mužík, ne vyšší než osmileté dítě, s kloboukem hluboko naraženým do čela, zpod kterého koukaly dvě posměšné oči. Jeho „hé, hé, héj“ znělo hned tu, hned tam.

Jednoho letního dne se ke hradní zřícenině vydal na obhlídku statný lesník. Chlap jako hora s rukama, jimiž by mohl zrovna skály lámat. Však také široko daleko platil za odvážlivce, jenž měl vždy pro strach uděláno. Hajný se v letním

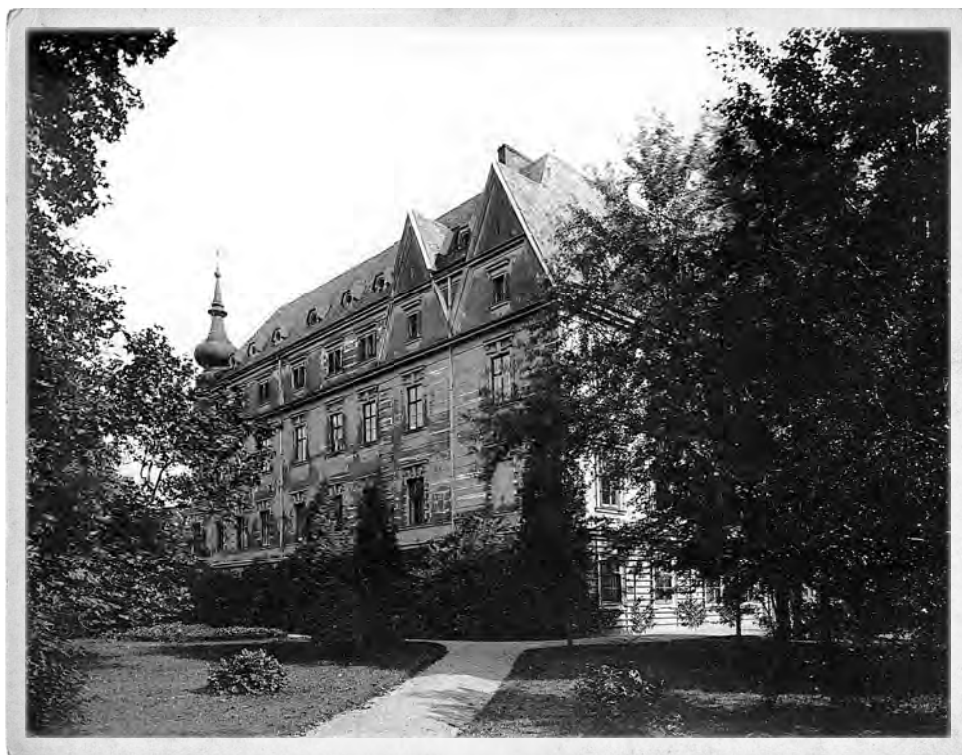
parnu drápal do kopce, a když stanul pod rozvalinami hradu, byl už notně unavený. Rozepnul si tedy kabát uniformy a ustlal si ve stínu na měkkém mechu. „Jen si trochu odpočinu,“ řekl si a zavřel oči. Poslouchal zpěv ptáků, jenž ho brzy přenesl do říše snů. Zdálo se mu o voňavých buchtách, které hajná zrovna peče k večeri, a už se mu na ně v puse sbíhaly sliny.

Na blízký strom usedla sojka a zplna hrdla spustila svůj varovný křik. Hajný se probral a zjistil, že se pomalu smráká. „Je na čase pamatovat na navrátila,“ zamumlal si pro sebe a postavil se na nohy. Právě když vykročil po cestičce z kopce dolů, něco se mu přehnalo za zády. Hajný se otočil, ale nic neviděl. Opět ušel několik kroků a zase za ním něco prosvištělo. Avšak tentokrát se obrátil včas a zůstal hledět tváří v tvář malému chlupatci. Jeho potměšilé oči hajného zrovna probodávaly. Připravený ke skoku čekal jen na jediné slůvko, které by mu dovolilo svézt se na hajného hřbetu. Přitom si pro sebe huhlal hrubým hlasem, který mu občas přeskočil v táhlé hejknutí, z něhož běhal mráz po zádech. Chlupatou rukou dorážel na hajného, jenž chtěl už, už vykřiknout, ale včas si zacpal pusou. Nepodíval se ani napravo, ani nalevo a pelášil z kopce dolů do vesnice. Chvilku se za ním ještě ozývalo hejkalovo dusání, ale brzy utichlo docela.

Hajný se ze strašlivého zážitku rozstonal a hezkých pár neděl si poležel. Když se uzdravil, raději se hradní zřícenině vyhýbal velikým obloukem. Příště by mu třeba setkání s hejkalem nemuselo tak hladce projít.

Bartošovice – zámek

Mezi Novým Jičínem a přirozeně meandrující řekou Odrou se rozkládá obec Bartošovice s novorenesančním zámekem. Už v první polovině 15. století stála na místě dnešního zámku stará gotická tvrz, kde vládl Drslav z Ochab. Během první poloviny 16. století přestavěl Václav Sedlnický z Choltic tvrz do pohodlnější renesanční podoby. Manželka posledního pána z Choltic Anna Podstatská z Prusinovic prodala bartošovické panství nejvyššímu písaři opavského knížectví Janu Felixovi Podstatskému z Prusinovic. V rukou Podstatských se Bartošovice zdržely plných 150 let. Před rokem 1770 se panství dostalo ovdovělé hraběnce Marii Brigitě Taaffové, která se později provdala za hraběte Josefa Emanuela Canal de Malabail. Jejich dcera, krásná a vzdělaná Josefína, byla později nešťastně provdána a brzy od svého manžela utekla k otci do Prahy, kde se jí dvořil i samotný Casanova. Pepi si však za svého druha vybrala vychovatele svého syna Josefa Jiřího Meinerta, s nímž často pobývala na bartošovickém zámku. Roku 1833 odkázala hraběnka Josefína Bartošovice svému nelegitimnímu synovi Hugovi Meinertovi, od jehož dcer panství koupila Emma Fattonová. Za vlády její dcery byl zámek přestavěn v duchu italské novorenesance a svou podobu si ponechal dodnes. Posledními majiteli byla rodina dr. Artura Czczowiczka, která zámek opustila v roce 1938 ze strachu před nacisty pro svůj židovský původ. Roku 1948, po finančním vyrovnání s rodinou Czczowiczkovou, jež se již nazpět nevrátila, přešel zámek do majetku státu. Od roku 1994 je vlastníkem obec Bartošovice a zámek je účelně využíván.

V dávno minulých dobách selských povstání, za vlády císaře Leopolda I. Habsburského, putovali z Uher po zapadlých cestách moravského kraje tři úctyhodní obchodníci. Hustými lesy se však neprodírali pro nic za nic. Pod vážnými obleky obchodníků se skrývali tři mladí šlechtici, kteří z Uher prchali před císařským hněvem, protože podporovali povstání lidu. Po předlouhé pouti došli až na louky u Bartošovic. Tam složili unavené nohy do měkké trávy a řekli: „Nádherný kraj, zde bychom měli zůstat.“ A jak pravili, tak učinili. Uprostřed zelené louky si postavili velký dům, který vesničané nenazvali jinak nežli zámček.

Léta v záměčku šlechticům ubíhala spokojeně až do doby, kdy jednoho horkého letního dne šel okolo chudý, hladový a žíznivý pocestný. Sotva jeho unavené oči uviděly zámček, hned pookřál a zamumlal si pro sebe: „Takový přepychový dům, tam jistě žijí zámožní lidé. Půjdu, slušně pozdravím, poprosím a oni mě jistě přivou k plnému stolu.“ V domě zrovna tři utajení šlechtici dojedli oběd a dopili poslední doušky vína. Vtom někdo zabušil na dveře. Otevřeli a ušlý pocestný vyslovil své přání. Šlechtici se začali ošívát, drbat ve vousech a nakonec pověděli: „Vandrovníku, věc se má tak: kdybys přišel jen o malou chvilku dřív, rádi bychom tě pohostili. Jenže právě jsme sklídili ze stolu vyjedené talíře a spíž zeje prázdnoutou. Nemáme nic, čím bychom tě uctili.“ Zklamaný pocestný svěsil ramena a obrátil se k odchodu. Najednou se však vesele ozval nejmladší šlechtic: „Jídlo nemáme, ale v pokladnici se válí poslední tolar. Co s takovým jedináčkem. A ještě ke všemu je na něm obrázek toho pyskatého císaře, kterého nemůžu ani vidět. Tu máš, je tvůj.“ Mladý šlechtic nerozumně zavtipkoval o velkém spodním rtu císaře Leopolda I. a podal tolar chudákovi. Vděčnému pocestnému císařova pyskatá ústa vůbec nevadila. Mnohokrát poděkoval a už se viděl v nejbližším hostinci.

Pocestný došel do Nového Jičína, kde si v první hospodě poručil jídlo a jedl až se mu za ušima dělaly boule. Dobré jídlo vydatně spláchl několika korbely piva, a když došlo k placení, jazyk se mu už notně pletl. Tak si prostě pustil pusu na špacír. Pochlubil se všem, že tolar dostal od těch tří šlechticů ze zámčku a nechal si pro sebe ani jejich potupné řeči o císařově velkém pysku. Po městě se drzá historka rychle roznesla a neminula ani četnickou stanici, odkud vedla krátká cesta přímo k císařovým uším.

Vděčný pocestný splatil svým dárcům medvědí službou. Tři dávno zapomenutí šlechtici byli zakrátko objeveni a vsazeni do arestu. S císařovým pyskem totiž nejsou žádné špásy.

Bílovec – zámek

Na okraji Oderských vrchů leží město Bílovec, jímž protéká říčka Bílovka. Městu vévodí barokně upravený zámek, který postavili asi na začátku 16. století páni z Fulštejna. Stavbou zámku se pravděpodobně značně zadlužili, a proto panství přepustili Janu Oderskému z Lideřova. V druhé polovině 16. století zámek koupil Mikuláš Pražma z Bílkova. Jeho potomek Karel Pražma stál při stavovském povstání na straně opozice, a tak po bitvě na Bílé hoře o svůj majetek přišel. V polovině 17. století získal panství rod pánů Sedlnických z Choltic, za jejichž vlády zámek v první polovině 18. století vyhořel a potom byl přestavěn do dnešní podoby. Sedlničtí setrvali v Bílovci až do roku 1945, kdy byl zámek zestátněn.

SMUTNÁ POŠTOVNÍ TRUBKA

„Jéde, jéde poštovský panáček, jéde, jéde poštovský pán...“, neslo se kdysi z Bílovce přes okolní kopce dál do kraje. Takhle zvesela vyhrávala trubka postilióna, který se svým poštovním vozem rozvážel lidem dopisy a balíky. Jen co lidé veselou písničku zaslechli, vyběhli postiliónovi naproti a nadšeně ho vítali. Třeba zrovna pro ně veze v poštovním voze nějaké psaníčko od jejich blízkých.

Jednou zase jel postilión, trubku u úst, od Bílovce dále. Tentokrát však ve svém poštovním voze vezl kromě veselých i smutných dopisů truhličku plnou zlatáků pro jedny pány radní. Vůz nezbedně nadsakoval po hrbolaté cestě a s každým nadskočením se z něho ozvalo zlaté zacinkání. To o sebe v truhlič-

ce cinkaly peníze a postiliónovi se zdálo, jako by mu zvonily přímo v hlavě. Po chvílce už nemyslel na nic jiného, jen na zlatý zpěv truhličky. Přitáhl koni opratě a ten pomalu zastavil. Postilión hbitě seskočil z kozlíku a rovnou do vozu k truhličce. Zatřepal s ní a dukáty mu zlatě zahrály. „Jen nakouknu,“ zamumlal si pro sebe. Sponou z potahu šikovně odemkl zámek a nedočkavě nadzvedl víko. Jasný lesk peněz mu zlatě oslepil oči: „Jen si sáhnu, jen penízky pohladím.“ Vzal do ruky dukát a povídá: „Pro Honzíka na husara. Pro Nanyňku na perník. Vždyť nikdo nic nepozná.“ A přitom se mu druhá ruka sama od sebe za-bořila hluboko do truhly: „Nu co, vezmu si radši půlku.“ Měl půlku zlatáků a tu je slyšet: „Všechny ke mně, aby se ostatním penízům nestýskalo.“ Postilión peníze kvapem nastrkal do poštovního pytle, v lese ho zakopal a místo skryše si označil křížkem z větví. Když se vracel zpátky k prázdné truhličce, posbíral cestou do kapes několik kamenů. Ty nasypal do truhly místo ukradených peněz a truhlu nakonec opatrně zamkl.

Jel zase postilión, jel dál svou cestou. Přiložil trubku k ústům, ale jeho veselá písnička už nezněla tak radostně jako obvykle. Ba ano, i o falešný tón občas škobrtla. Postilión si však ze smutné písničky nic nedělal. Za nakráplého zvuku trubky se dokodrcal do města, kde předal drahocenný náklad. Páni radní truhlu otevřeli a místo na zlaté bohatství hleděli na ušmudlané kamení. Šetření nebralo konce. Samozřejmě že podezření padlo nejdříve na postilióna, ale ten se tvářil jako nevinnost sama a odvolával se na uzamčený zámek. Klidně na svou duši odpřísáhl všechno, co po něm chtěli. Z výsledku ho tedy propustili. Postilión nasedl zpět na svůj vůz a odjel dále rozvážet psaníčka a balíky.

Po čase si v lese vyzvedl schovaný poklad, a protože měl za ušima, neutratil všechno najednou. Pomalu z hromádky ubíral tak, aby na sebe rozmařilým životem neupozornil. Spokojeně žil až do smrti a vůbec netušil, jaká trudná práce na něj čeká.

Když postilión zemřel, byl ve vší úctě pochován na hřbitově. Avšak klidného odpočinku se nedočkal. Hned příští noc po pohřbu, kdy na věži odbíjela půlnoc, se čerstvý hrob otevřel a z něho vyjel kůň s poštovským vozem. Na kozlíku seděl mrtvý postilión, z něhož v cárech visela rozpadající se kůže. Z obličejů mu svítil pár rudých očí a u bezbarvých rtů držel trubku kvílející falešnou melodii, ze které hrůzou vstávaly vlasy na hlavě. Postilión se prohnal branou hřbitova a zamířil na bílovecké náměstí, které za doprovodu naříkající písničky třikrát objel. Potom vyrazil po cestě ven z města.

Od té doby se mrtvý zjevoval každou noc. Po nějaké době už do tmy z kozlíku zářila jen jeho bílá kostra. Bílovečtí měšťané postilióna poznali hned při jeho první jízdě. Dlouho si však lámali hlavy, proč ho potkalo takové prokletí. Až si jeden starý měšťan vzpomněl, že mrtvý kdysi vezl truhlici se zlatem, kterou nedovezl. A tak měšťané konečně přišli na to, kdo byl pachatelem nevyřešeného případu.

Uplynul rok a mrtvý postilión stále noc co noc vyjížděl na své strašidelné výpravy. Obyvatelé Bílovce byli už velmi unaveni, protože se celý rok pořádně nevyspali. Radní se proto sešli, aby vymysleli, jak mrtvého navždy navrátit do jeho hrobu. Dlouho nemohli přijít na nic kloudného, až někoho nakonec napadlo, aby u cesty z města postavili kapli. Všem se nápad zalíbil. Brzy za Bílovcem stála nová kaple, v níž pro jistotu za mrtvého postilióna odsloužili několik mší.

Překážka v podobě kaple mrtvému postiliónovi opravdu zabránila opustit hrob. Mrtvý se svým poštovním vozem už více z hrobu nevyjel a konečně našel ztracený klid. A Bílovečtí ztracený spánek.

ZAČAROVANÉ POHOŠTĚNÍ

Žili, byli kdysi v Bílovci dva chlapci – Tonda a Vincek. První, kulatý soudek, vlasy jako havran. Druhý, urostlý dub, vlasy jako liška. Znali se odmalička, vždyť měli chalupy hned vedle sebe a vyrůstali spolu jako bratři. Když dorostli, nastoupili do řeznického učení.

„Vincku, Tondo! Seberte se a mažte do vedlejší vsi koupit krávu. Ale povídám, ať je ta kravka k světu. Pěkně roslá, žádná stará prašivina,“ poslal je jednoho dne mistr na nákup.

Bok po boku kráčeli řezničtí tovaryšové po cestě a za veselého poštuchování došli na okraj vsi k prvnímu statku. Ve vratech stála kyprá selka, bílý čepec naškrobený a pusu jako malina. Tonda s Vinckem hned k ní. „Pozdrav pánbůh, panímámo, nemáte na prodej statnou kravku,“ uculovali se. „Mám pěkná telátka,“ odvětila selka. Chlapci svěřili ramena: „Za telata by nám mistr vyhuboval. Prikázal koupit kravku.“ „Kupte ode mě a máte vystaráno. Dvě řádná a zdravá telátka se hladce vyrovnají jedné kravce,“ nedala se odbýt selka. Vincek se podrbal za uchem, Tonda si zamnul nos a pověděl: „Tak si teda plácneme.“ Selka roztáhla malinovou pusu do širokého úsměvu. „Tak to musíme dobrý obchod oslavit. Pojdte na krajáč mléka a sladké buchty,“ pozvala chlapce do chalupy.

Tonda s Vinckem se nahrnuli do světnice a hned se usadili ke stolu. Když selka odskočila pro pohoštění, povídá Vincek: „Projdu se po dvoře a trochu se před posilněním protáhnou.“ Venku se rozhlížel a napadlo ho, že se na ten jejich kup půjde podívat. Nahlídl do stáje, ale co neviděl. U nejbližší kobyly dřepěla selka, v jedné ruce mísu a druhou rukou tahala kobyly za ocas. Přitom si něco nesrozumitelně drmolila pod vousy. A už Vincek koukal jako sůva z nudlí. Plesk, plesk, plácaly o mísu pořádné koňské kobližky. Selka na ně zlehka foukla a z kobyliců byly natotata nadýchané buchty. Na víc Vincek nečekal a honem spěchal nazpět do chalupy. Sotva dosedl, vešla dovnitř selka s vypečenou svačinou a srdečně chlapce pobízela do jídla: „Berte si, mládenci, sama jsem buchty upekla. Jsou sladké jako cukrkandl.“ Tonda se na jídlo vrhl jako hladový vlk, ale Vincek se začal ošívát: „Po ránu se spokojím jenom s hltém mléka, panímámo. Tonda se ale určitě nenechá zahanbit a dá si i za mě.“ Tonda se jen v duchu zaradoval: „Je to dřevák, ten náš Vincek. Aspoň si pořádně nacpu panděro.“ Když spokojeně dojedl, rozloučili se s pohostinnou selkou, uvázali telata na provaz a vydali se nazpět do Bílovce.

Kousek cesty putovali mlčky, ale déle už to Vincek nevydržel a začal se pro sebe pochechtávat. „Čemu se řehníš?“ zeptal se Vincka Tonda. „Tobě brachu, tobě. Jak sis pochutnal na buchtách?“ na to Vincek. „Inu, co bych nepochutnal. Lepší jsem ještě nejedl. Ani na zámku určitě lahodnější nemají,“ pochvaloval si Tonda. „Nemají! A ani nikdy mít nebudou! Kdo to kdy viděl, aby na zámku servírovali buchty z kobyliců,“ smál se na celé kolo Vincek. Tondovi v tu ránu zdře-

věněly nohy a zůstal stát jako solný sloup. „Co to meleš, Vincku? Máš všech pět pohromadě?“ obrátil se na něho Tonda s otazníky v očích. Teprve teď Vincek Tondovi po pořádku vyložil celou záležitost s buchtami. Jakmile se Tonda dozvěděl, jak selka k buchtám přišla, nejdříve zbledl, potom zezelenal a nakonec na Vincka dostal takový vztek, že ho kalupem hnal až do řeznického krámu.

Jenom chabou záplatou na zkaženém žaludku mu bylo, že je řeznický mistr za nákup telat opravdu pochválil. Avšak když je příště znova vyslal na nákup, držel Tonda na paměti, aby ho ani nenapadlo vzít si u cizích něco do úst.

Blansko – zámek

Uprostřed Dražanské vrchoviny se na břehu řeky Svitavy rozkládá město Blansko. V něm se nachází renesanční zámek, na jehož místě stávala už ve 14. století stará gotická tvrz. Na konci 16. století za Žalkovských ze Žalkovic byla tvrz přestavěna na renesanční zámek. V polovině 17. století přešlo Blansko na rod Lvů z Rožmitálu, za jejichž vlády byl zámek značně poškozen švédskými vojsky. Na sklonku 17. století ho opravil a přestavěl slezský rod hrabat z Gellhornu, který v Blansku současně položil dobré základy železářské výroby. V jejich šlépějích pokračoval i rod Salm-Reifferscheidt, jenž blanenské panství koupil v druhé polovině 18. století. Salmům, kteří zde měli své letní sídlo, byl zámek roku 1945 státem odebrán.

ŠVESTKY PROTI CHLEBU

Za časů, kdy ještě mělo řemeslo zlaté dno, žil v Blansku švec a tkadlec. Jejich chalupy sousedily hned vedle sebe, ale společnou měly jen chlebovou pec.

Ševcova oprýskaná chalupa byla plná upatlaných dětí a od rána do večera v ní hučelo jako v úle. Švec Vojta byl vůbec rád, že si v zadní komůrce vyšetřil malé místo pro svůj verpánek. Jeho žena Fanka si pro krásu dvakrát nezašla, ale do práce byla jako ďas. Ráno vstala a do večera se kolem muže a dětí točila v jenom

kole. Na nějaký cákanec od polévky na jupce či šmouhu od mouky na tváři pramálo hleděla. Druhou takovou aby pohledal. Stejně by nenašel.

Oproti tomu vedlejší tkalcova chalupa zářila bíle jako nejčistší lilie. Plaňky v plotě stály rovně jako vojáci na vartě a firhaňky v oknech byly stále načechrané jako obláčky. Avšak v chalupě tkalce Hynka bylo ticho jako v kostele. Nikdo neťpal zablácenými nožkami po čerstvě umyté podlaze, ani se potajmu nekradl do spíže na koláče. Tkalci a jeho ženě Báře pánbůh děti nenadělil. Snad proto byla Bára den co den jako z cukru. Jupku i sukni měla vždy bez poskvrnky a tváře jako dvě červená jablíčka.

Sousedé vedle sebe žili v pokoji a přátelství až do té doby, než jednou tkalcová poslala svého muže za humna na švestky. „Hynku!“ zavolala. „Povídám, Hynku! Skoč mi do sádku pro košík švestek. Určitě už zrají, tak jich pár nasuším. V zimě přijdou k chuti.“ Tkadlec zvedl hlavu od rozdělané práce a pověděl: „Barčo, počkej do večera. Švestky neutečou, ale mně v poledne přijde kupec pro hotový tovar.“ Bára se zakabonila. „Kdybys zbytečně nemluvil, mohl jsi být už dvakrát zpátky,“ dupla si zlostně nožkou. Tkadlec Hynek si nad rozmary své ženy pozvedchl, ale přece vstal. Vzal připravený koš a odešel do sádku.

Tkadlec zatrásl stromem a zralé plody popadaly do trávy. Když je sbíral, uslyšel zpovzdálí ševce Vojtu: „Buď zdrav, sousede.“ „Taky ti přeji dobrý den,“ odpověděl. „Na copak tolik švestek?“ podivil se švec. „Ale,“ mávl rukou, „Barča si usmyslela, že si nasuší na zimu.“ Švec nadskočil leknutím. „A kde je bude sušit?“ zeptal se, i když předem znal odpověď. „Samo sebou, že v chlebové peci,“ odpověděl tkadlec. „Pro pět ran do čepice. Hynku, moje žena Fanka zadělala na chleba. Už jí v dížích kyne těsto,“ vychrlil švec Vojta a metelil domů. „To bude pěkná mela.“ Zaslechl ještě tkadlec, který mezitím popadl plný koš a taky se pomalu vracel humny k chalupě.

Ještě nedošel ani na dvůr a už slyšel. „Doma mi těsto pomalu olizuje podlahu a ty si usmyslíš, že budeš v peci sušit švestky,“ křičela na tkalcovu ženu ševcová. „Čímpak já asi nakrmím těch devět hladových krků? Ty je k obědu určitě nepozveš!“ dostávala se Fanka do varu. Avšak Bára si lamentování nenechala líbit. „Já jsem v peci zatopila dřív. A hotovo!“ zvedla umíněně bradu. „Jestli chceš, počkej, až švestky usuším,“ řekla a s pořádkým úsměškem dodala. „Potom si můžeš péct chleba třeba do aleluja.“ Do ševcovky vjelo sto čertů. „To už ale budu těsto honit po návsí, ty náno hloupá!“ rozohnila se. Skočila na tkalcovou a už se válely v jednom chumlu. Vtom na dvůr vešel tkadlec. „Co blázníte, ženské? Pustte se, povídám!“ snažil se je od sebe odtrhnout, ale místo toho slízl pořádný kopanec. Zrovna když si mnul nakopnuté místo, vpadl na dvůr švec Vojta. „Sousedé, jen se podívej na tu šlamastyku,“ otočil se na něj s nadějí v hlase tkadlec Hynek. „Nedají se zastavit.“ Avšak jeho slova nepadla na ornou půdu. Švec se na něj zle osopil: „Když nemá dost rozumu tvá žena, měl bys ho mít alespoň ty! Nejdřív se bude péct chleba, až potom přijdou na řadu vaše švestky. A basta.“ Tkadlec chtěl něco namítnout, ale vtom mu švec ubalil takovou facku, že se svalil rovnou do koše se švestkami. Koš povolil a švestky už byly dobré tak akorát na povidla. Teprve teď se tkadlec dopálil. Vrhł se na ševce a už se po zemi válelo druhé klubko.

Mezitím se u plotu seběhli lidé. Byli by se na pranicí dívali ještě dlouho, kdyby někdo nezavolal biřice a těm nedalo velikou práci rváče od sebe rozehnat.

Chvilku po biřících na dvůr dosupěl zadýchaný rychtář. „Že se nestydíte!“ otočil se na ševce a tkalce, „copak své ženy sami neumíte postavit do latě?“ Potom pohlédl na Báru a Fanku: „A vy dvě jste jenom pro hanbu!“ Po těch slovech se však ševcová znovu rozčílila a vyplázla na rychtáře jazyk. Rychtář zbrunátněl: „Za zostuzení rychtářovy vážnosti vás nechám vyvést ze vsi. Hledejte si obživu jinde. Sbalte si věci a do večera ať jste všichni pryč.“

Toho dne se už v chlebové peci nepeklo. Těsto z díže uteklo a švestky zůstaly napadrté. Pro svou hloupost museli švec, tkadlec i jejich ženy z Blanska odejít a hledat štěstí o dům dál.

Bludov – zámek

Pod Jeseníky nedaleko Šumperka se nachází městečko Bludov, jehož středu vévodí barokně upravený pozdně renesanční zámek. Na jeho místě stávala dříve stará tvrz, za jejíhož zakladatele se považuje Jan z Boskovic, který v roce 1573 koupil Bludov od olomouckých biskupů. Jako pobělohorský konfiskát získal roku 1622 bludovické panství hrabě Kryštof Pavel z Lichtenštejna Kastelkornu, jenž tvrz přestavěl v renesanční zámek. Roku 1710 koupil bludovské panství hrabě Jan Jáchym ze Žerotína. Tehdy se zámek stal žerotínským rodovým sídlem a zůstal jím až do roku 1945, kdy připadl státu. Roku 1999 byla polovina zámku navrátna synovi poslední majitelky Karlu Mornsteinovi, druhá polovina zůstala v majetku obce.

ZÁZRAČNÁ VODA

Nedaleko Bludova vyvěrá ze země léčivý pramen o teplotě skoro 40 °C, jenž má moc uzdravovat a rychle hojit rány. Jeho léčivé účinky znali už páni ze Žerotína, kteří zázračnou vodu užívali ke koupelím.

Jednoho dne uspořádal hrabě z bludovického zámku veliký hon, na který se zval šlechta z celé severní Moravy. Pánové přijeli na bujných koních, jejichž hřívy i ocasy byly zapletené do copů, aby se při divoké štvanci nezatrhávaly o houš-

tí. Každý šlechtic měl při sobě vynikající zbraň s dobrou muškou, jež slibovala skvělý úlovek, a taky mladého panoše držícího na provaze dva či tři silné lovecké psy, kteří nedočkavě poštěkávali a přešlapovali z místa na místo.

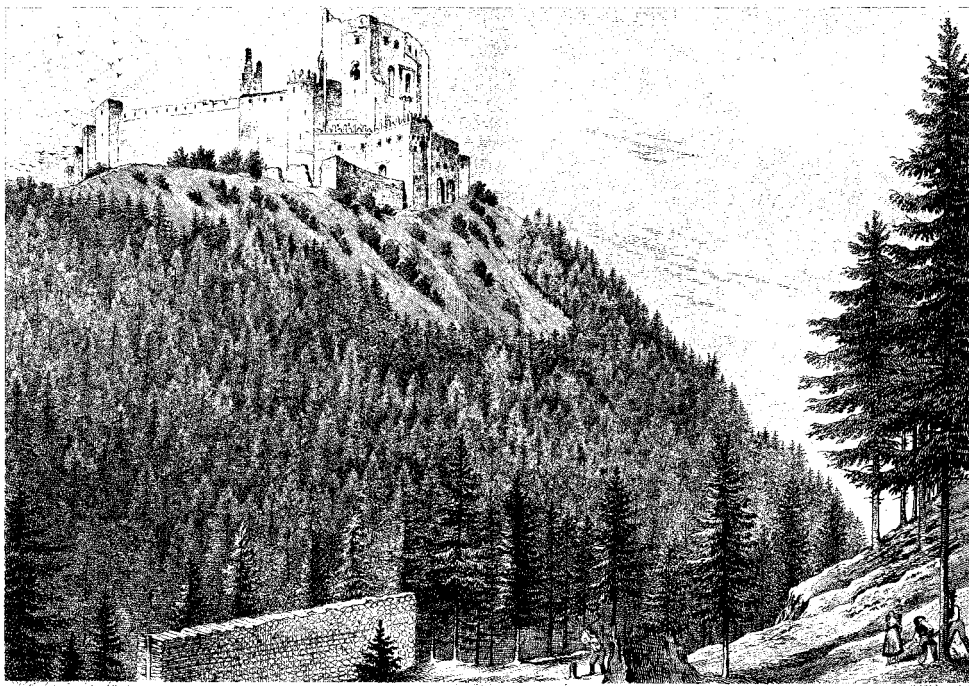
Jakmile lesní roh ohlásil začátek honu, panoši odvázáli psy, již brzy zmizeli v lese. Za nimi vyrazili jejich pánové na koních s puškami v pohotovosti. Lesy byly plné zvěře, ale zlatým hřebem štvance měl být hon na jelena. Zanedlouho psi vystopovali statného šestnáctáka. „První rána,“ křikl bludovický hrabě, čímž si zajistil možnost střelit po jelenovi jako první. Po něm se ke střelbě přihlásili ještě další dva šlechtici. Hrabě přivřel oko, zacílil a vystřelil. Práskla rána a jelen zavrával. Hned však znova nabral ztracenou rovnováhu a těžce se rozběhl hloub do lesa. Divocí psi s vyceněnými zuby i jezdci se sveřepým výrazem ve tváři se pustili za jelenem. Avšak po něm se dávno slehla zem. Možná znal nějakou tajnou lesní skryš, do níž se před pronásledovateli ukryl. Pravdou zůstává, že toho dne už lovci jelení trofej nezískali.

Zraněný jelen se mezitím dobelhal k lesnímu prameni. Klesl do trávy a hltavě se napil. Po několika doušcích se cítil mnohem lépe. Potom v teplé vodě smočil ošklivé zranění a, světe div se, rána se v mžiku zacelila. Uzdravený šestnácták se postavil na nohy a odběhl do stínu lesa.

Tím, že se jelen napil z léčivého pramene, se stal nesmrtelným. Žádný, ani sebelepší střelec mu svou zbraní už nikdy neublížil. A tak se prý po lesích prohání dodnes.

Boskovice – hrad

Na západním okraji Dražanské vrchoviny strmí na vysokém kopci nad říčkou Bělou hrad Boskovice, postavený na přelomu 14. a 15. století Heroldem z Kunštátu. Na začátku druhé poloviny 15. století přikl hrad Jiřík z Poděbrad zemskému hejtmánovi Vaňkovi z Boskovic proto, aby si jeho rod naklonil. Posledním z Boskoviců, kdo vlastnil hrad, byl Kryštof, jenž se často účastnil válečných tažení proti Turkům a boje hojně financoval. Tím se dostal do finančních potíží, a proto Boskovice v polovině 16. století prodal Šimonu Ederovi ze Štiavnice. O dvacet let později získal panství Jaroš Morkovský ze Zástřízl, jehož rod držel hrad až do roku 1687. Tehdy se vdova po posledním majiteli, asi padesátiletá Zuzana Praktická ze Zástřízl, znova provdala a jejím manželem se stal o polovinu mladší Valter Xaver Dietrichstein. Boskovický hrad byl obydlen až do třicátých let 18. století, kdy si Dietrichsteinové v podhradí vystavěli novou rezidenci. Hrad Boskovice je veřejnosti přístupný.

PTÁČNÍK VELEN

Před mnoha a mnoha lety vládl Moravě spravedlivý kníže, který ze svého brněnského hradu často a rád vyjížděl na lov do blízkých i vzdálených lesů.

Jednoho dne si chtěl kníže od vládnutí a úřadování odpočinout, proto se vydal se svou loveckou družinou na hon. Zelené království ho přivítalo veselým ptačím zpěvem a omamnou vůní jehličí. Houštinami kličkovali zajáci, v mlázi se schová-

vali bažanti a v blátivých kalužích hledali žaludy rodinky divokých prasat. Kníže se zhluboka nadechl opojného vzduchu. Jako první pobídl koně a v čele lovecké družiny vyrazil za kořistí. Střílel po zvěři a jeho druzi mu byli v patách. Brzy jim však došly síly a zpomalili.

Trvalo dlouho, než si kníže všiml, že je v lese sám. Volal až do ochraptění a troubil rohem na všechny strany. Nic naplat, jeho druzi ho neslyšeli. Jak se stále otáčel dokola, ztratil směr a nevěděl, odkud přijel. Pokračoval tedy lesem dál, rovnou za nosem. Překračoval kopce rozseknuté hlubokými roklemi, po jejichž dnu přes kameny přeskakovaly říčky, a projížděl slunné mýtiny, na nichž se pokojně pásly srnky. Ale knížete už chuť lovit dávno přešla.

Když slunce sklouzlo nad obzor a na oblohu vypluly červánky, ocitl se kníže na široké pasece, kde stála skromná pastouška. „Konečně lidské obydlí,“ vydechl šťastně kníže. Zaklepal na dveře a přešel práh. Uvnitř bylo útulno a teplo. U jednoduchého krbu klečel statný muž a přikládal polínka do ohně pod vroucí kotlík. Jakmile zahlédl utrmáceného knížete, hned vyskočil na nohy a pohodlně ho usadil. Nezeptal se na jméno, ani ho nezajímalo, kde se kníže v lese vzal. Mléky mu nachystal vydatnou polévku a pořádný krajíc chleba. Mezitím odstrojil a napojil koně. Když se kníže nasytil, podal mu muž ještě hrnek sladkého mléka. Potom nalil do vědra vodu a omyl hostovi umazaný obličej, ruce i nohy. Zcuchané vlasy mu rozčesal dřevěným hřebenem a upraveného knížete usadil nazpět ke stolu, na který postavil džbán se sladkou medovinou. Zlatavý mok sladce páčil v hrdle a řeč se sama odvíjela. Kníže se dozvěděl, že muž se jmenuje Velen, žije v chaloupce sám a živí se ptáčnictvím. Jakmile se knížeti začala klížit víčka, uložil ho Velen do své postele a zakryl huňatou kožešinou. Sám si lehl na zem ke krbu.

Ráno knížete vyprovodil ven z lesa a ukázal mu cestu, která ho bezpečně doveče na brněnský hrad. Kníže Velenovi upřímně potřásl rukou a pravil: „Až půjdeš do Brna na trh prodat své úlovky, stav se za mnou na hradě. Jsem u brněnského knížete ve službě. Rád ti tvou pohostinnost oplatím.“ Velen přikývl a naposledy se s knížetem rozloučil.

Za nějaký čas měl Velen opravdu cestu do Brna. Když na trhu prodal posledního ptáčka a s naditou kapsou kráčel pod brněnským hradem, vzpomněl si na pozvání. Vystoupal po příkrém svahu a zabušil na hradní bránu. Ani nemrkl a stráž ho uvedla do skvostného sálu. Velen si zaujatě prohlížel tváře urozených dam a pánů, jež na něho shlížely z obrazů visících na stěnách. Vtom se dveře otevřely a do sálu vstoupil dávný Velenův host. „Proč se mu však sloužíci klaní?“ podivil se Velen a vzápětí mu došlo, že jeho bývalý host je sám kníže. Poklonil se tedy také. Avšak kníže ho ze země zvedl a zavedl ho ke skvěle prostřenému stolu. Tam se Velena zeptal, čím by mu svůj dluh splatil. Velen nejdříve nic nechtěl, ale kníže se nenechal odbýt. „Když jinak nedáš,“ povolil nakonec Velen, „budu šťasten, když mi daruješ paseku, na které stojí má pastouška.“ Kníže spokojeně přikývl.

A protože nebyl žádný troškař, daroval Velenovi takový kus země, jež člověk stihne obejít za jeden den. Ptáčník Velen, který od knížete dostal také rytířské ostruhy, si na své pasece vystavěl dřevěnou tvrz. Na jejím místě později vybudovali Velenovi potomci hrad, jež nazvali Boskovice.

Bouzov – hrad

Z nejsevernějšího cípu Dražanské vrchoviny se do dalekého kraje rozhlíží oživlý rytířský hrad Bouzov, který byl postaven na počátku 14. století Búzem z Búzova. Od poloviny 14. století drželi panství páni z Vildenberka a po nich moravský markrabě Jošt, jenž je přenechal Heraltovi z Kunštátu. Do roku 1696 se na bouzovském hradu vystřídali třeba páni z Postupic, Kunštátu, Biskupic, Podstatští z Prusinovic nebo Bítovští ze Slavíkovíc. Tehdy Bouzov získal Řád německých rytířů, který na hradu setrval až do svého zániku v roce 1939. Za jejich vlády byl bouzovský hrad na přelomu 19. a 20. století romanticky přestavěn. Roku 1945 přešel pod státní správu a byl otevřen veřejnosti.

ZALOŽENÍ BOUZOVA

Tam, kde dnes stojí pyšný bouzovský hrad, se před několika staletími rozkládaly husté lesy, v nichž se ke slovu dostal jen ptačí zpěv, troubení jelenů či štěkání lišek. Lidský hlas byl pro lesní zvěř velkou neznámou.

Jednou se v panenských lesích usadil mladý lovec Búz. Na pasece si postavil malou dřevěnici a o obživu se mu postaral les, plný rozmanité zvěře. Ačkoliv byl mladý Búz samotářem a sám si samotou vybral za svou věrnou družku, čas od času se mu po lidském slově zastesklo.

Jednoho dne opět vyrazil na lov. Chtěl si počíhat na medvěda, jehož stopy večřejšího dne zahlédl u potoka. Zdatně stopoval huňáče, ale zničehonic stopu ztratil. Bloumal v kruhu kolem poslední šlápoty, až došel na lesní cestu. „Dnes už z lovu nic nebude,“ řekl si a chtěl se vrátit do své dřevěnice. Vtom uviděl u cesty ležet spícího pocestného. Přišel k němu a opatrně ho vzbudil: „Hej, vzbud se, jestli se nechceš stát večerí některé divé zvěře. Noc je na spadnutí.“ Pocestný si protřel ospalé oči a pohlédl na Búze. „Jdu z daleka. Po cestě mě přepadla únava, tak jsem si na chvíli sedl a usnul jsem. Děkuji ti, že jsi mě probudil. Teď musím dál,“ řekl a postavil se na nohy. „Kampak bys teď na noc chodil. Kousek odtud mám chaloupku, rád tě v ní uvítám a ráno se můžeš zase vydat na cestu,“ vzal Búz pocestného kolem ramen a zavedl ho do své dřevěnice. V chaloupce ho pohostil tím nejlepším, co ve spíži našel – kančí pečení s divokým jalovcem a křupavým chlebem. Po dobré večerí postavil na stůl džbánec s voňavou medovinou a oběma nalil. Pocestný si hřbetem ruky otřel mastná ústa a zhluboka si zavdal. „Dobrá. Barva jako jantar,“ pochválil medovinu a počal Búzovi vypravovat příběhy ze své pouti po dalekých zemích. Hvězdy na obloze už začaly blednout a Búz i jeho host se teprve odebrali na lože.

Když vstali, vyprovodil Búz pocestného zpátky na lesní cestu a ukázal mu směr, kterým se má vydat. Pocestný mu poděkoval za pohostinnost a ještě než se nadobro rozloučil, svěřil mu tajemství. „Tady u cesty jsem včera zakopal pokladnici plnou zlatáků,“ ukázal na čerstvou hromádku hlíny. „Je tvoje. Nalož s ní, jak uznáš za vhodné.“ Potom se rozloučil a odešel. Búz ještě chvíli postál a díval se na opuštěnou cestu. Potom poklekl a z hlíny opravdu vyhrabal pokladnici. Odnesl ji do dřevěnice a uložil do rohu pod lavici.